

Müzik Dünyasını Anlamak

S7 Müzik endüstrisinin tecrübeli isimlerinden Michael Kuyucu, "Müzik Dünyasını Anlamak" isimli kitabında müzik endüstrisinin sorunlarını irdeliyor. Kuyucu'nun kitabında 1960'lardan bugüne geçen 45 yılda müzik endüstrisine katkıda bulunan 56 yorumcuyla yapılan röportajlar yer alıyor.

“İnternet müzik endüstrisini yok etti, balina gibi yuttu”

Şu sıralar RS FM (Rusyanın Sesi) adlı haber radyosunda “Müziğin Km Taşları” adlı programı hazırlayıp sunan, müzik endüstrisinin tecrübeli isimlerinden Michael Kuyucu, “Müzik Dünyasını Anlamak” isimli kitabında müzik endüstrisinin sorunlarını irdeliyor

SELİN SAYAR selin.sayar@yurtgazetesi.com.tr

Onun için “tüm hayatını müziğe adanmış bir insan” desek yanlış olmaz. Bahsettiğimiz isim, uzun yıllar birçok radyo kanalında programcılık ve yöneticilik görevlerinde bulunan Michael Kuyucu. Şu sıralar Çin sermayeli küresel bir medya grubu olan GBTIMES Medya'nın Türkiye genel müdürü olan Kuyucu, aynı zamanda İstanbul Aydın Üniversitesi'nde “İletişim Ekonomisi” adlı bir ders veriyor. Bu röportaja konu olmasının nedeni ise “Müzik Dünyasını Anlamak” isimini verdiği kitabı. Kuyucu kitabında 1960'lardan bugüne geçen 45 yılda müzik endüstrisine katkıda bulunan 56 yorumcuyla röportajlar yapmış. Röportajlarını akademik makalelerle de destekleyerek müzikle ilgilenenlere adeta bir referans kitabı sunuyor.

■ **Radyo Klas, Alem Fm, Radyo D, Radyo Pop, Radyo Mega, Number One Tv, Number One Türk, Süper Fm, Metro Fm, Joy Fm, Best Fm gibi önemli radyolarda programlar, genel yayın yönetmenliği ve müzik direktörlüğü görevlerinde bulundunuz. Neden radyo? Neden müzik?**

Radyo ve müzik birbiriyle içiçe olan iki unsur. Müzik benim çocukluk hayalimdi. Müzik eğitimi, piyano, armoni ve solfej eğitimi aldım. Besteler yaptım, sözler yazdım. Orkestrasyon eğitimi aldım. Büyük senfonik orkestraları yönetecek düzeye geldim bilgi olarak. Ama maalesef Türkiye'de orkestralar yok oldu. Farklı dönemlerde farklı pek çok sanatçının albümüne şarkılar verdim. Müzikle ilgilerken 90'larda yayın hayatına başlayan özel radyo kanalları ile yolum keşişti ve programcılıkla başladığım radyo kariyerime yöneticilik seviyesine kadar ilerleyerek devam ettim. Kariyerimin büyük bir bölümü radyo mecrasında devam etse de televizyon mecrasında da tematik bazda üretimlerim oldu. Ayrıca 1996 yılından beri değişik grupların dergi ve gazetelerinde müzik yazarlığı yaptım.

“SANATÇILAR MUTSUZ”

■ **“Müzik Dünyasını Anlamak” isimli bir kitap yayımladınız. Kitap, müzik endüstrisinin sorunlarını anlamak üzerine kurulu.. Deneyimli bir müzik insanı olarak, geçmişle bugünü kıyasladığınızda müzik endüstrisinin en büyük sorunu ne sizce?**

Müzik endüstrisinin ciddi sorunları var. En büyük sorunu ise henüz tam olarak endüstrileşememesi. Bireysel çabalarla ayakta duran bir sektör. 70'ler ve 80'lerde Unkapanı'ndan yönetilen müzik piyasası, 90'lar ve 2000'lerde Unkapanı dışında çıktı. Müzik piyasasının yaşadığı en büyük sorunların başında “telif”, “müzik işletmeciliğinin gelişmemesi” ve promosyon konusunda ilerleme olmaması geliyor. Bu ülkede yıllar boyunca üreticinin telif hakları yendi. Müzik endüstrisinde üreticinin parasını üreticiler yani sermaye sahibi yedi. Müzik endüstrisinin bir diğer önemli sorunu da “korsan”. İnternet, müzik endüstrisini yok etti, müziği bir balina gibi yuttu ve onun dağıtım biçimini adeta sıfırdan şekillendirdi.

■ **Kitapta 56 müzik yorumcusuyla yapılan mülakatlar dikkat çekiyor. Ön-sözde siz de bu mülakatları sadece “anı” olarak değil “hayat dersleri” olarak okumamız gerektiğini altını çiziyorsunuz. Ne gibi “hayat dersleri” var kitapta?**

Bu kitapta yer alan röportajları hazırlarken çok uzun sohbetler gerçekleştirdik. Sanatçılar maalesef mutsuz, müzik üreticileri kırılgan. Bir kez daha gördüm ki her iniş bir çıkış olduğu gibi her çıkışın da bir inışı var. Aslında insanları bu endüstriye girip hayallerini ve hayatlarını harcadılar. 70'ler için Türkiye'nin kara yılları denir. Ga-

“Müzik dünyasına girmek isteyen bu kitabı okumalı”

■ **Etiler Akbayram, Erol Büyükburç, Atilla Özdemiroğlu, Nil Burak, Selami Şahin, Salim Dündar, Fatih Erkoç, Grup Gündoğan, Metin Özlük'nün de aralarında bulunduğu ustalar anlatmış kitapta müzik yaşantılarını.. Bu anlamda, gelecek nesillere bir referans kitabı da diyebilir miyiz bu çalışma için?**

Kesinlikle öyle. Bu kitapta yer alan bilgileri müzik dünyasına girmek isteyen herkesin okuması gerekiyor. Çünkü bu çalışmada gerçek sanat emekçilerinin fikirleri var. Bugünkü gibi iki klip ve torpille şöhret olan çocuk çocuk takımının değil. Bu ustalar müzik dünyasının adeta hamallığını yaptılar. Müzik dünyasını sırtlarında taşıdılar. Günümüzün apolitik, yalaka popçularının da bu kitabı okuyarak bu hamallık yapan ustalardan çok şey öğrenmesi gerekiyor.

■ **90'lı yılların efsanelerini de unutmamak gerek tabii.. Yonca Evcimik, Hakan Peker, Harun Kolçak, Asya, Ege, Soner Arıca.. Sizce Türk pop müziğinin en bereketli yılları ne zamandı?**

90'lar Türk popunun son baharı oldu. Son “bahar” diyorum çünkü hem yaşanan son güzel bahar, hem de bugün yaşanan kıştan önceki sonbahar oldu. O dönem çok iyi şarkılar çıktı, çok iyi vokaller yerleşti. Türk popunun son altın yıllarını yaşadığı dönemdi. Sonrası ise tam bir kaos.. 2000'lerde yaşanan kültürel deformasyon, kısa yoldan köşeyi dönme hayalleri ve popüler kültürün yarattığı zehirlenme müzik endüstrisinde atıkların ortaya çıkmasına neden oldu. Bugün sözde star diye alkışladığımız bir sürü boş adam ve boş kadın ciddi paralar kazanıyor. Hiç biri kazandığı milyarı hak etmiyor.

zozuna maçlar yapılır, üç kuruşa sahne alınır, sonsuz aşklar için şarkılar yapılırdı. Şimdi sözde gelişmekte olan Türkiye'de sanat üretimi yavaşlar, 70'lerdeki bakirliklerini kaybetmişler. Hepsi aslında serbest piyasa ekonomisinin iğfal ettiği zavallılara dönüşmüş durumda.

“EUROVISION BENİM HOBİM”

■ **Kitapta yayınladığınız söyleşilerde, başka yerlerde daha önce okuduğumuz ayrıntılar var. Örneğin, Zeki Müren'in sözlerini Ali Kocatepe'nin yazdığı, Onno Tunç'un düzenlemesini yaptığı Sibel Egemen'in “Hayret” isimli şarkısıyla bir yaz boyunca göz yaşı dökmesi ve Kocatepe'den kendisi için böyle bir şarkı yazmasını istemesi... Çok kıymetli anılar bunlar değil mi?**

Bu kitapta yer alan bir diğer önemli konuda bu. Bir nevi müzik tarihi ile ilgili

belge niteliği taşıyor. Sanatçıların müzik sektöründeki serüvenleri var. Mesela Ege, Cem Yılmaz ile askerlik anılarını anlattı. Salim Dündar, Orhan Gencebay'dan “Hatasız Kul Olmaz” şarkısını yorumlamak için izin istediğini söyledi. Nil Burak Eurovision Şarkı Yarışması'nın Türkiye finallerinde torpil yüzünden kaybettiğini söyledi. Ahmet Selçuk ilkan ilk şiir kasetini Almanya'da yaşayan ağabeyinden aldığı borç para ile hazırladığını söyledi.

■ **Söyleşi yaptığınız neredeyse tüm yorumculara Eurovision ile ilgili sorular yöneltmişsiniz. Daha önce siz de “Türkiye'nin Eurovision Serüveni” isimli bir kitap yayınlamıştınız. Sizce müzikle ilgilenenler için Eurovision gerçekten bir kıstas mı?**

Eurovision benim hem hobim hem de akademik çalışma alanım. Eurovision müzik adına çok önemli bir olgudur. Bunu ya

abartarak aşağılıyorlar ya da abartarak vatan millet sakarya havasına getiriyorlar. Eurovision müzik endüstrisinde yeni üretimlerin olmasını sağlayan önemli bir platform. Doksanlarda yıldız parlayan popçuların neredeyse tamamı Eurovision Şarkı Yarışması Türkiye elemelerinde yetişti. Bu yarışmaya Ahmet Özhan'dan Mine Koşan'a kadar pek çok isim katılmak için mücadele etti. Maalesef TRT'nin önceki genel müdürü İbrahim Şahin bu heyecanı Türkiye'den aldı. Bu yarışma sayesinde Türkiye, Avrupa'da müzikal platformlarda yer alıyordu. Ama iki yıldır bu yarışmaya katılmayarak sırtımızı Avrupa'ya döndük. Katılmama durumu siyasi mi yoksa keyfi bir karar mı bilmiyorum ama çok yanlış bir karardı.

■ **Bir dönemin en sevilen popçularından Çelik, eski albümlerinden çok para kazandığını söylüyor. Şimdi du-**

rumlar nasıl? Dijitalleşmeyi de göz önüne alırsak, yorumcular hala büyük paralar kazanabiliyor mu albümlerinden?

Eski albümlerinden para kazandığını söyleyen ender yorumculardan biri Çelik oldu. Çelik kurumsal bir şirkette çalıştığı için şanslıydı. Bir de Çelik haklarını sonuna kadar takip edebilen bir müzisyen. Komple bir müzik adamı. Ama maalesef aynı durum diğer yorumcular için geçerli değil. Albümü 2,5 milyon satıp da 2,5 lira bile kazanamayan yorumcular var. Aynı plak şirketi ile 10 albüm yapıp da bir lira kazanamayan sanatçılar var. Maalesef üreticiler hep yorumcuların albümlerinden kazandılar ve maalesef onlara haklarını vermediler. Çoğu müzik şirketi yorumcuları ile yaptığı anlaşmalarda yorumcuların dijital albüm veya şarkı satış haklarını alıyor ve adeta onları gasp ediyor. Gerçi bu ülkede sanatçı ne zaman hakkını tam alabilmiş ki şimdi alabilsin!